

Foundations and Principles of Management at the Level of the Islamic Revolution Based on the Thought of Ayatollah Khamenei

Tayebeh Zareie

Assistant Professor, Department of Education, Faculty of Literature and Humanities, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

Email: t.zareie18@gmail.com

 0000-0002-4998-9329

Abstract

Management constitutes one of the most important pillars of governance in societies. When the attributes “Republic” and “Islamic” are added to a system of governance, the management of its various sectors must inevitably be grounded in Islamic sources and religious teachings. Considering Ayatollah Khamenei’s role as a model in various pillars of governance, including the macro-level management of different sectors, the present study aims to examine the foundations and principles of management at the level of the Islamic Revolution based on his thought. This research is fundamental in nature and employs a thematic analysis approach. To achieve this objective, a qualitative content analysis based on Bardin’s model (1996) was applied to the speeches and statements of Ayatollah Khamenei. After examining the research data and conducting systematic note-taking, the primary themes and concepts were identified. Subsequently, through careful examination of the extracted statements and their coding, efforts were made to uncover underlying relationships and organize them into foundational principles. Accordingly, the research findings were categorized into three main components—responsibility awareness, ethics-centeredness, and adherence to the rule of law—along with 10 subcategories and 23 specific codes. The analysis of the findings indicates that management at the level of the Islamic Revolution in Ayatollah Khamenei’s thought is grounded in religious teachings and based on divine and Islamic values. In addition to providing constructive and practical guidelines for managerial affairs, it offers operational and strategic mechanisms for more effective administration, while outlining a path for growth and progress toward a pure life (*Hayat Tayebah*) and divine perfection.

Keywords: Management at the Level of the Islamic Revolution; Ayatollah Khamenei; Foundations and Principles; Managers’ Behavior; Responsibility.

Doi: [10.22034/irsj.2026.511578.1094](https://doi.org/10.22034/irsj.2026.511578.1094)

Creative Commons Attribution 4.0 International CC BY 4.0

مبانی و اصول مدیریت تراز انقلاب اسلامی مبتنی بر اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای

طیبه زارعی

استادیار گروه معارف، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.
Email: t.zareie18@gmail.com

0000-0002-4998-9329

چکیده

مدیریت یکی از ارکان مهم حکومت در جوامع است که وقتی نام جمهوری و اسلامی به حکومت اضافه گردد، مسلماً مدیریت قسمت‌های مختلف آن نیز باید بر اساس منابع اسلامی و دستورات دینی باشد. با توجه به الگو بودن آیت‌الله خامنه‌ای در ارکان مختلف حکومت و از جمله مدیریت کلان بخش‌های مختلف، هدف پژوهش حاضر بررسی مبانی و اصول مدیریت تراز انقلاب اسلامی مبتنی بر اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای است. روش پژوهش بنیادی و با رویکرد تحلیل مضمون انجام شده است که جهت رسیدن به این هدف از روش تحلیل محتوای کیفی با استفاده از مدل باردن (۱۳۷۵) سخنان و بیانات آیت‌الله خامنه‌ای مورد بررسی قرار گرفت. پس از بررسی اطلاعات پژوهش و فیش‌برداری عناوین و مفاهیم اصلی شکل گرفت و در ادامه با دقت در عبارات به دست آمده و کدگذاری آن‌ها سعی گردید تا موضوعات پنهان میان روابط در قالب مبانی و اصول شکل داده شود. بر همین اساس یافته‌های پژوهش در قالب ۳ مؤلفه اصلی «مسئولیت‌شناسی، اخلاق محوری و قانون‌مداری» همراه با ۱۰ مقوله فرعی و ۲۳ کد مشخص و شناسایی شدند. تحلیل یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مدیریت تراز انقلاب اسلامی در اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای بر اساس دستورات دینی و مبتنی بر ارزش‌های الهی و اسلامی است که علاوه بر ارائه دستورالعمل‌های سازنده و کاربردی جهت انجام امور مدیریتی سازوکارهای عملی و راهبردی را جهت اداره بهتر امور مربوط فراهم می‌گرداند و مسیر رشد و پیشرفت در جهت حیات طیبه و کمال الهی را مشخص می‌گرداند.

واژگان کلیدی: مدیریت تراز انقلاب، آیت‌الله خامنه‌ای، مبانی و اصول، رفتار مدیران، مسئولیت.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۲/۰۶

فصلنامه رهنمون انقلاب اسلامی، سال ۳، شماره ۲ (پیاپی)، تابستان ۱۴۰۵، صص ۶۷-۸۶

دسترسی به مقالات نشریه علمی رهنمون انقلاب اسلامی (Open Access) است.

Creative Commons Attribution 4.0 International CC BY 4.0

نشریه علمی «رهنمون انقلاب اسلامی» تحت مجوز بین‌المللی

Doi:10.22034/rir.2026.511578.1094

مسئولیت مقاله از نظر محتوای علمی و نظرات مطرح‌شده در متن آن، به عهده نویسندگان و یا نویسنده مسئول مقاله می‌باشد و مورد تأیید / عدم تأیید صاحب‌امتیاز نشریه رهنمون انقلاب اسلامی نمی‌باشد.

۱. مقدمه و طرح مسئله

مدیریت و رهبری در هر جامعه برگرفته از ارزش‌ها و اصول اجتماعی و فرهنگی آن جامعه است و هنگامی که صحبت از مدیریت در جامعه اسلامی می‌گردد، منظور اصول و مبانی مدیریتی است که تعالیم آن برگرفته از دستورات اسلام باشد. آنچه مشخص است آگاهی از این موضوع است که این اصول و مبانی ثابت نیست و در زمان‌ها و مکان‌های مختلف تغییر پیدا می‌کند. به گونه‌ای که بعد از وقوع انقلاب اسلامی ایران صلاحیت مدیران مورد بازبینی قرار گرفت و تغییراتی در راستای اهداف و ارزش‌های انقلاب در آن پدید آمد.

از اهداف انقلاب اسلامی دستیابی به تمدن اسلامی است که این امر از اداره مطلوب امور کشور و نظام‌سازی شایسته پدید می‌آید و یکی از ارکان مهم این نظام بحث مدیریت است. چرا که مدیران با اقدامات خود می‌توانند نظام را به سمت فروپاشی یا رشد و تعالی سوق دهند. آنچه در انقلاب و نظام اسلامی مهم است عمل به دستورات دینی اسلام و توجه به این نکته است که قواعد و قوانین اسلامی باید توسط افراد متعهد، لایق و کاردان اداره و انجام شود. چنانکه منویات آیت‌الله خامنه‌ای پیرامون مدیران تراز انقلاب می‌تواند چراغ راهی باشد و افراد، سازمان‌ها و نهادهای مربوط را در رسیدن به هدف خود یاری دهد (امیدی و یوسف وند، ۱۴۰۱: ۹۵).

آنچه در بحث مدیریت اسلامی و تراز انقلاب باید مدنظر قرار گیرد حاکمیت ارزش‌های اسلامی و معیارهای الهی در کنار قواعد و اصول علم مدیریت است که می‌تواند جوامع اسلامی را در رسیدن به هدف یاری رساند و با اداره بهتر امور به بهبود شرایط جامعه و رفع چالش‌های موجود یاری رساند. آیت‌الله خامنه‌ای در ضرورت داشتن رفتار اسلامی توسط مدیران و حاکمان جامعه به دوران حاکمیت ده ساله پیامبر (ص) در مدینه اشاره فرمودند و بیان داشتند «پیامبر (ص) در رفتار خود علاوه بر تدبیر سرعت عمل نیز داشتند و در هیچ قضیه‌ای اجازه از بین رفتن فرصت یا گذشتن وقت را ندادند. قناعت و طهارت شخصی داشته و علاوه بر معصومیت هیچ نقطه ضعفی در وجود مبارک ایشان نبود. لذا مسئولان باید یاد بگیرند و مدیران در امور محوله خود باید صریح و شفاف باشند و بدانند اثرگذاری با عمل به مراتب عمیق‌تر و بهتر از اثرگذاری با زبان است» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۸۰/۰۲/۲۸).

با توجه به اهداف انقلاب و رهنمودهای امام و منویات آیت‌الله خامنه‌ای رفتار و اعمال مدیران انقلابی که مردم و مستضعفین از آنان توقع ویژه‌ای دارند، باید مبتنی بر مناسبات دینی باشد و نظام اسلامی برای پیشبرد اهداف عالی خود نیازمند مدیران شایسته با اقدامات انقلابی و رفتار متناسب است (حیدریان و همکاران، ۱۴۰۲: ۸).

تجارب تاریخی نشان داده است که اندیشه‌های راهبران و مدیران عالی در هر کشور باعث تعیین سرنوشت آنان شده است و چشم‌اندازی که توسط رهبران جامعه تعیین و مشخص می‌شود مبنای سیاست‌گذاری و اقدامات اجرایی آن جامعه است. با توجه به اینکه بررسی رفتار مدیران از الزامات موفقیت است (جعفری و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۲) شناخت اندیشه‌های مدیران و رهبران موفق در جامعه اسلامی در تعیین سرنوشت کشور نقش دارد، از همین شناخت اندیشه‌ها و سیره‌ی آیت‌الله خامنه‌ای، علاوه بر روشن ساختن نقش مدیریت انقلابی، ابزاری ضروری برای پیشبرد اهداف گام دوم انقلاب و ارائه مبانی و اصول مدیریت تراز انقلاب در اندیشه‌های ایشان است. لذا مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که «مهم‌ترین مبانی و اصول مدیریت تراز انقلاب اسلامی در اندیشه‌ها و آیت‌الله خامنه‌ای کدام است؟».

بر این اساس فرضیات اصلی پژوهش عبارت‌اند از:

- مبانی مدیریت تراز انقلاب اسلامی، بر محوریت خداشناسی و تقوا به‌عنوان اصول مهم اسلامی است.
- از مهم‌ترین اصول مدیریت تراز، حفظ رویکرد جهادی و تحول‌آفرینی در مقابل رکود سازمانی است.
- مسئولیت‌پذیری دوگانه (الهی و مردمی) به‌عنوان زیربنای اصلی برای سلامت و کارآمدی مدیران است.

۲. روش پژوهش

پژوهش حاضر به شیوه کیفی و با تحلیل محتوا انجام شده است که برای این منظور از مدل باردن (۱۳۷۵) استفاده شده است. مدل نامبرده در ۵ مرحله انجام می‌شود: ابتدا پژوهشگر به مطالعه و بررسی اطلاعات مربوط به پژوهش می‌پردازد و در ادامه و مرحله دوم شواهد، حدس و گمان، اهداف مشخص شده و نشانه‌های مهم و مرتبط با موضوع؛ علامت‌گذاری می‌شود. در مرحله سوم از این رویکرد ابعاد تحلیل انسجام

بیشتری پیدا نموده و نشانه‌های آن شکل می‌گیرد. در مرحله چهارم نشانه‌ها، علامت‌گذاری و با تعیین شاخص‌ها به مرحله مقوله‌بندی وارد می‌شوند. بدین شیوه که پس از کدگذاری اولیه مفاهیم، مقوله‌ها مشخص و از ترکیب چند مقوله، مفاهیم انتزاع گردیده و با تجمیع مفاهیم، مفهوم اصلی و کلیدی پژوهش با نام «اصول و مبانی مدیریت تراز انقلاب اسلامی از دیدگاه آیت‌الله خامنه‌ای» بر ساخت شد. مرحله پنجم نیز برای اعتباربخشی به یافته‌ها و فرآیند پژوهش است که در طول تحقیق مورد توجه قرار داشته و کدها و مفاهیم بارها مورد تجدیدنظر قرار گرفت و جهت شناخت درستی فهم خود از سخنان آیت‌الله خامنه‌ای همواره به اصل سخنان ایشان مراجعه گردید و اعتباریابی پژوهش انجام شد. (زارعی و عباسی دره بیدی، ۱۴۰۳: ۱۸۶). جهت مطالعه و شناخت سخنان و اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای در مورد اصول و مبانی مدیریت تراز انقلاب اسلامی ضمن مراجعه به پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار ایشان، کلیه سخنان و منویات ایشان از سال‌های ۱۳۶۱ تا ۱۴۰۳ به‌عنوان جامعه آماری پژوهش انتخاب و در ادامه با کلیدواژه‌های مدیریت، رهبری، حکمرانی، مدیران، سازمان و مهم‌ترین مفاهیم و مقولات مرتبط با موضوع شناسایی، استخراج و جمع‌بندی گردید. پس از آن با محدودتر شدن ابعاد تحلیل مهم‌ترین مفاهیم مرتبط با مبانی، اصول و آنچه برای مدیریت تراز انقلاب اسلامی و مدیران لازم است، سازمان‌دهی و علامت‌ها و شاخص‌های مهم شکل گرفت. در این مرحله نشانه‌های به دست آمده وارد مرحله کدگذاری و مقوله‌بندی گردید و کدها و مقولات مهم مشخص شده و در ادامه مفاهیم اصلی اصول و مبانی مدیریت تراز انقلاب اسلامی در جداول مربوط همراه با مقولات، کدها و مفاهیم جمع‌بندی شد.

در پژوهش حاضر جهت اعتباربخشی داده‌ها و در راستی روایی نتایج آن از راهبرد مشاهده و بررسی دقیق متن، بررسی همکاران همراه با توصیف غنی انجام شده است. همچنین جهت بهبود قابلیت انتقال پژوهش و کنترل کیفیت یافته‌ها از تکنیک مثل سازی یعنی همکاری سه پژوهشگر دیگر در بررسی و کنترل یکسویی مفاهیم، مقولات و کدها استفاده شده است.

۳. مفهوم شناسی و ادبیات موضوع

در این قسمت از پژوهش مهم‌ترین مفاهیم پژوهش و در ادامه نظریات مرتبط با آن‌ها بررسی و مطالعه می‌شود.

۳-۱- مدیریت و مدیریت اسلامی

مدیریت به عنوان یک علم قابل تعریف است و مراد از آن علم و هنر هماهنگی ساختن، کنترل و رهبری است که معمولاً در مورد فعالیت‌های دسته‌جمعی جهت رسیدن به هدف‌های مطلوب، با حداکثر کارایی شناخته می‌شود (اقتداری، ۱۳۹۲: ۶۱). بر این اساس مدیریت اسلامی به معنای اقداماتی است که زمینه رشد انسان به سوی خدا را بر اساس کتاب، سنت و سیره پیامبر (ص) و معصومین (ع) فراهم گرداند و بتواند با علوم و فنون و تجارب بشری برای رسیدن به اهداف مختلف از ابعاد گوناگون همانند یک محور و مدار عمل کند (سازمان امور اداری و استخدامی، ۱۳۶۵: ۱۲) و به بهترین شیوه ممکن شرایط را برای رسیدن به هدف آماده گرداند. در بررسی‌های انجام شده مدیریت اسلامی در چهار بُعد اساسی دارا بودن مفاهیمی دینی، توسعه مفاهیم عقلی، فلسفه شناسی و نسبت فلسفه مطلق و مضاف و دارا بودن انواع روش‌های مختلف (تجربی، عقلی، عرفانی و نقلی) و تناسب با آن‌ها از زوایای مختلف بیان شده است (امیری، ۱۴۰۰: ۲۰۱).

بر اساس بیانات آیت‌الله خامنه‌ای، در دین اسلام روش رفتار هر فرد در برابر جامعه و چگونگی عمل کردن و سیاست‌های اجتماعی مشخص شده است در امور مدیریتی قوانین اسلام پیشرو و پیش‌آهنگ هستند (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۴/۰۶/۰۴).

۳-۲- مدیریت تراز انقلاب اسلامی

مدیریت تراز انقلاب اسلامی مفهومی است که ریشه در انقلاب اسلامی دارد و به دنبال ایجاد و تحقق نظام مدیریت مبتنی بر ارزش‌ها و اصول اسلامی و ایرانی است که تلاش می‌کند با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی و توجه به مقتضیات اجتماعی و فرهنگی ایران الگوی تازه‌ای از مدیریت در راستای پیشبرد اهداف انقلاب ارائه نماید (گندمی و سواری، ۱۴۰۳: ۱۴).

وقتی صحبت از مدیریت تراز انقلاب می‌شود منظور آن مدیریتی است که با مفهوم مدیریت جهادی پیوند و قرابت زیادی دارد (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۶/۰۱/۰۱) و اگرچه با مدیریت غربی وجوه مشترک دارد، ولی از آن متفاوت است و بر پایه اصول و ارزش‌های اسلامی قرار دارد. این مدیریت به معنای مدیریت جهادی است و نه بی‌انضباطی و پرکاری، بلکه با تدبیر کار کردن و برای خدمت کردن شب را از روز نشناختن است (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۶/۱۱/۲۹). بر اساس بیانات آیت‌الله خامنه‌ای، مدیریت تراز انقلاب اسلامی مدیریتی عالمانه، با برنامه و مجاهدانه است که ضمن عبور از موانع، موانع کوچک را بزرگ نمی‌بیند و ضمن آنکه آرمان‌ها را فراموش نکرده است با ذوق و شوق به کار پرداخته و آگاه و مسلط به امور و شرایط مربوط است (فخرایی و همکاران، ۱۴۰۰: ۲۵۱).

بر اساس بیانات آیت‌الله خامنه‌ای، خدمتگزاری از شاخص‌های مهم مدیریت تراز است که بر این اساس مدیریت تراز انقلاب پیشرو، پرتحرک، باورمند به توان داخلی، ساده‌زیست و همراه با محرومان است و برای مبارزه با فشارها و ضربه‌های دشمنان مدیران باید تلاش کنند و ضعف و ناتوانی نداشته باشند. ایشان در این رابطه فرمودند: «این ضعف‌ها مربوط به مدیریت‌ها و کمبودها و ناتوانی‌های برخی مدیران است، نه حرکت عمومی نظام اسلامی... در طول انقلاب اسلامی، هرگاه مدیریت انقلابی، فعال و پرتحرک داشتیم، کارها پیش رفته است و هر جا مدیریت‌های ضعیف، بی‌حال، ناامید، غیرانقلابی و بی‌تحرک داشتیم، کارها متوقف یا منحرف شده است؛ بنابراین باید مدیران، افرادی با انگیزه‌تر و کارآمدتر باشند و تلاش بیشتری انجام دهند و به حول و قوه الهی، این‌گونه نیز خواهد شد» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۶/۰۱/۰۱).

۴- چارچوب نظری

مدیران بر اساس جایگاه خود در یک نظام نقش مهمی در رشد و تعالی یا ناکامی مجموعه در رسیدن به اهداف خود دارند. آنان می‌توانند با برنامه‌ریزی و تخصیص منابع، سازمان‌دهی افراد و مدیریت و کنترل، نقش مهمی در تعالی سازمان داشته باشند (Armstrong, 2008: 12). هنگامی که صحبت از مدیریت است انواع مختلفی از آن می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. از جمله مدیریت اسلامی که مبتنی بر یک جهان‌بینی توحیدی است و آنچه در آن اهمیت دارد حاکم بودن ارزش‌های اسلامی

و انسانی و معیارهای الهی در کنار اصول و قواعد علم مدیریت است (اختری، ۱۳۹۳: ۲۲). نوع دیگر مدیریت انقلابی است که مراد و مقصود از آن توجه به مبانی انقلابی، ارزشی و فرهنگی در مدیریت است که به‌عنوان حلقه مفقوده در مکاتب پست مدرنیسم به آن اشاره شده و برخلاف الگوهای غربی منطبق بر مسائل و امور، ارزش‌ها و اعتقادات جامعه انقلابی است (فخرایی و همکاران، ۱۳۹۸: ۲۳). به عبارتی مدیریت انقلابی بازخوانی از مدیریت اسلامی و شکل تکامل یافته آن برای جامعه انقلابی است (رحمانی، ۱۳۸۷: ۴۵).

یکی از عوامل مهم بررسی مدیریت تراز انقلاب شناخت رفتار مدیران است که متشکل از مجموعه صفات روحی و باطنی فرد هستند که به‌صورت اعمال و رفتاری که از خلیات فرد ناشی می‌شوند، بروز می‌کند. امروز ارزش‌های جامعه ملاک بررسی رفتار و اخلاق مدیران است که نماد بیرونی سازمان را شکل داده و میزان پذیرش و مشروعیت آن در جامعه و میان افراد بسته به این امر است. هنگامی که صحبت از مدیر تراز است یعنی مدیرانی که با شناخت دقیق ظرافت‌های اسلامی و قوانین و قواعد مدیریتی و با ایمان به خدا و نگاه به مردم در امور مربوط به خود برای خدمت به زیردستان تلاش کنند. بدین ترتیب و بر اساس پژوهش‌های گذشته در دانش مدیریت شایستگی‌های مدیران بر اساس ۵ معیار دانش، مهارت، تجربه، نگرش و ویژگی‌های فردی شناخته می‌شود (دری و همکاران، ۱۳۹۴: ۳۹).

بر اساس تعاریف قبلی مدیریت اسلامی مجموعه رفتار و اقداماتی است که توسط مدیران در جهت فراهم‌سازی رشد به سوی الله است که بر مبنای کتاب قرآن، سیره و سنت پیامبر (ص) و روش ائمه معصومین (ع) قرار دارد و با استفاده از علوم و فنون بشری در جهت رسیدن به اهداف یک نظام در ابعاد مختلف همانند یک محور و قطب عمل می‌کند (ریبوحی عزیزی و مهدوی، ۱۳۸۰: ۳۰) تا علاوه بر برطرف سازی مسائل و مشکلات، تأمین نیازهای معنوی، زمینه و شرایط رشد و اعتلای جامعه اسلامی را فراهم سازد. بر اساس نظریات پیرامون مدیریت اسلامی، مدیریت تراز فراتر از بهینه‌سازی کارایی صرف بوده و شیوه مدیریتی است که مبتنی بر امانت‌داری بوده و افراد را ملزم می‌سازد تا در تصمیم‌گیری‌ها رعایت دقیق اصول عدالت و مسئولیت‌پذیری سه‌گانه (نسبت به خدا، جامعه و سازمان) را دارا باشند.

بر این اساس چارچوب نظری مدیریت تراز انقلاب اسلامی یک پارادایم تلفیقی است که مبانی مدیریت را از سطح تجربی صرف فراتر برده و بر مبانی هستی‌شناختی و ارزش‌شناختی توحید (خداشناسی) استوار می‌سازد؛ این بنیان، هدف اصلی و نهایی سازمان را در مسیر رشد متعالی تعریف کرده و تقوا را به‌مثابه اصلی‌ترین سازوکار نظارت و کنترل درونی مدیران جهت تضمین سلامت اخلاقی و رفتاری قرار می‌دهد. در بُعد عملیاتی و رهبری، این چارچوب مستلزم اتخاذ یک رویکرد پویا و تحول‌آفرین تحت عنوان مدیریت جهادی است که هدف آن مبارزه فعال با پدیده‌هایی چون بوروکراسی و رکود سازمانی و حفظ کارایی در جهت اهداف آرمانی است. پایداری و کارآمدی این مدل مدیریتی توسط یک نظام پاسخگویی دوگانه تضمین می‌شود که مدیر را به‌طور هم‌زمان، متعهد به حق‌الله (مسئولیت الهی و معنوی) برای حفظ صداقت و حق‌الناس (مسئولیت مردمی) برای ارائه عملکرد و کارایی عملی می‌داند.

۵. پیشینه پژوهش

مدیریت تراز انقلاب اسلامی از مفاهیم مهمی است که تاکنون پژوهش‌هایی در مورد آن انجام شده است که در این قسمت به برخی از مهم‌ترین آن‌ها که ارتباط بیشتری با پژوهش حاضر دارند اشاره می‌گردد؛

- حیدریان و همکاران (۱۴۰۲) با تحلیل مضمون شایستگی‌های رفتاری مدیران تراز انقلاب در سخنان آیت‌الله خامنه‌ای، به شایستگی‌هایی چون ساده‌زیستی، تحول‌گرایی، رفتار جهادی، فضائل اخلاقی، آزاداندیشی، مسئولیت‌پذیری، مردمی بودن، قانون‌گرایی و اقتدار اشاره کردند.

- امیدی و یوسف‌وند (۱۴۰۱) در بررسی الگوی مدیریت انقلابی در تراز جامعه اسلامی از نگاه آیت‌الله خامنه‌ای با روش تحلیل مضمون به این نتیجه رسیدند که مدیر انقلابی در ۵ شاخص اعتقادی، سیاسی، شغلی، اقتصادی و شخصیتی شناخته می‌شود که باید آن‌ها را برای کارایی بیشتر مدنظر قرار دهد.

- خلیلی و همکاران (۱۴۰۱) در بررسی مسئولیت‌پذیری در تراز انقلاب اسلامی به ۴ محور اصلی اشاره کردند: بایدهای فردی مسئولان، بایدهای فردی جوانان و مطالبه‌های مسئولیتی از هر دو گروه. همچنین، در سخنان آیت‌الله خامنه‌ای بر استفاده از جوانان در واگذاری مسئولیت‌ها تأکید شده است.

- نجفی (۱۴۰۰) با بررسی انتخاب مدیران عدالت‌جو در تراز انقلاب اسلامی بر اساس نهج‌البلاغه نتیجه‌گیری کرده است که افراد شایسته برای مدیریت باید دغدغه عدالت‌جویی و تفکر انقلابی داشته باشند و همچنین دارای صفاتی چون مردم‌داری، روحیه جهادی، ساده‌زیستی و توانایی مقابله با فساد باشند.

- فخرایی و همکاران (۱۴۰۰) در بررسی مدیریت تراز انقلاب بر اساس اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای به این نتیجه رسیدند که این نوع مدیریت نیازمند شرایط زمینه‌ای شامل انقلابی بودن، انقلابی‌گری و انقلابی ماندن، شرایط علی نظیر ارزش‌های فردی، سازمانی و اجتماعی و شرایط مداخله‌گر مانند پایداری به استقلال کشور و ارزش‌های جمهوری اسلامی است. این عوامل به نتایجی همچون پیشرفت در سطوح ملی، منطقه‌ای، افزایش ثروت و دانش، تقویت اخلاق، رفاه، قانون‌گرایی، وحدت و مسئولیت‌پذیری منجر می‌شوند.

- غیور نجف‌آبادی و همکاران (۱۴۰۰) با بررسی الگوی فرماندهی و مدیریت تراز انقلاب اسلامی در نیروهای مسلح به این نتیجه رسیدند که این مدیریت در سه حوزه بینش، منش و کنش دسته‌بندی می‌شود. بینش شامل معرفت و بصیرت انقلابی، منش شامل ارزش‌های معنوی و خصایص جهادی و کنش شامل اقدامات انقلابی‌گری، دشمن‌ستیزی، برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هدایت و نظارت تراز است.

- محمدظاهری (۱۳۹۹) در پژوهش خود که به بررسی الگوی مدیریتی مطلوب برای مدیران عالی در جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر سبک مدیریتی شهید سپهبد قاسم سلیمانی با روش کیفی و بر اساس تحلیل مضمون پرداخته است، به این نتیجه رسیده است که مبانی اعتقادی به‌عنوان اثرگذارترین مضمون در سطح چهارم، زمینه‌های فردی در سطح سوم، مشی‌های سیاسی فرهنگی اقتصادی و سیاسی در سطح دوم و زمینه‌های شغلی به‌عنوان اثرپذیرترین مضمون در الگوی پیشنهادی در سطح اول قرار گرفت.

همان‌طور که مطالعه سوابق و پیشینه‌های بررسی شده نشان می‌دهد اگرچه تاکنون پژوهش‌های مختلفی به بررسی مدیریت تراز انقلاب در اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای و حتی امام خمینی (ره) پرداخته‌اند، اما به نظر می‌رسد اصول و مبانی آن کمتر مورد توجه قرار گرفته است و لذا این پژوهش در نظر دارد تا به بررسی مهم‌ترین

اصول و مبانی مدیریت تراز انقلاب اسلامی با تأکید بر اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای
بپردازد و اطلاعاتی در این باره را در اختیار علاقه‌مندان این حوزه قرار دهد.

۶. یافته‌ها

در این قسمت مهم‌ترین یافته‌های پژوهش در قالب مفاهیم، مقولات و کدها ارائه
می‌گردد؛

۱-۶- مسئولیت‌شناسی

یکی از موضوعات مهم که به تعداد زیاد در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای پیرامون مدیران
بیان، تکرار و تأکید شده است، بحث وظیفه‌شناسی و آگاهی مدیران از مسئولیت‌های
خود است. البته ذیل مسئولیت‌شناسی نکات و مفاهیم متعدد دیگر همچون نظارت
در مدیریت، دانایی، شجاعت و واکنش نشان دادن به ظلم ظالمان همراه با هماهنگی
و بسیج منابع و امکانات قرار دارد. آیت‌الله خامنه‌ای در سخنان و مناسبت‌های مختلف
به این موضوع اشاره داشته و آن را بیان فرمودند. به‌عنوان مثال در دیدار با نخبگان و
استعدادهای برتر علمی فرمودند: «شما که علم دارید، این علم، شما را مسئول
می‌کند. «مسئول می‌کند» یعنی چه؟ یعنی باید، هم از علمتان به نفع مردم استفاده
کنید، هم از اعتباری که این علم به شما داده به نفع مردم استفاده کنید... شما اگر
در دانش هسته‌ای، دانش پزشکی، فیزیک، مدیریت یا هر دانش دیگری یک رتبه‌ی
علمی‌ای به دست آوردید، این طبعاً برای شما در هر دو جهت مسئولیت ایجاد
می‌کند؛ یعنی هم خود آن دانش در خدمت به مردم باید قرار بگیرد و هم آن اعتباری
که شما به خاطر این علم پیدا می‌کنید و با اشاره به خطبه ۳ نهج‌البلاغه اشاره
فرمودند که خداوند از علماء انجام واکنش در برابر ظالم را تعهد گرفته است»
(خامنه‌ای، بیانات: ۱۴۰۲/۰۷/۲۵).

مسئولیت‌شناسی افراد و مخصوصاً مدیران به‌صورت خاص مدنظر آیت‌الله
خامنه‌ای بوده و ایشان در دیدار فرماندهان انتظامی فرمودند: «اهمیت هر انسانی
به‌قدر آن مسئولیتی است که بر دوش می‌گیرد و این انسان یا این مجموعه یا این
سازمان به همان اندازه اهمیت پیدا می‌کند» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۴/۰۲/۶). از
طرفی پذیرش مسئولیت به معنای در دست گرفتن قدرت نیست، بلکه به معنای

زحمت و تلاش در راستای خدمت به مردم است. این امر نیز در بیانات و در تنفیذ حکم ریاست جمهوری بیان شده است: «در نظام جمهوری اسلامی، پذیرش مسئولیت به معنای کامجویی از قدرت نیست؛ به معنای قبول زحمات خدمت به مردم است؛ این معنای قبول زحمت است؛ معنای مسئولیت در نظام جمهوری اسلامی این است.» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۲/۰۵/۱۲).

جدول ۱- مفهوم مسئولیت‌شناسی؛ کدها و مقولات

ردیف	متن سخنرانی یا نوشته	کد	مقوله	مفهوم	
۱	۱۳۹۲/۰۵/۱۲ حکم ریاست جمهوری	مسئولیت پذیری به عنوان قبول زحمت	مسئولیت شناسی و انجام وظیفه	مسئولیت شناسی	
۲	۱۳۹۸/۰۹/۱۰ بحث خارج فقه در مورد ثبت نام افراد در انتخابات مجلس	همراهی نقش و سمت با مسئولیت			
۳	۱۳۸۷/۰۲/۱۱ دیدار با مردم شیراز	احساس مسئولیت و تعهد در قبال آینده کشور			
۴	۱۳۷۰/۱۰/۰۲ بیانات در دیدار فرماندهان سپاه	مسئولیت در قبال انجام عمل صحیح			نظارت در مدیریت
۵	۱۳۷۰/۱۰/۱۲ دیدار با نمایندگان و مسئولان بوشهر	مراقبت و دقت در رفتار زیردستان			
۶	۱۳۷۱/۰۵/۲۱ دیدار با کارگزاران فرهنگی	عدم غفلت از عناصر وابسته به استکبار			دانایی و هوشیاری
۷	۱۳۸۸/۱۱/۰۶ دیدار مردم مازندران	تدبیر مسئولان در حل مشکلات			
۸	۱۳۸۲/۹/۲۶ اعضای عالی شورای انقلاب فرهنگی	پاسخگویی اعمال خود			پاسخگویی
	۱۳۸۱/۰۶/۰۴ رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت	داشتن صداقت در پاسخ			

۲-۶- اخلاق محوری

یکی دیگر از مبانی و اصول مدیریت تراز انقلاب اسلامی اخلاق محوری است که در سخنان مختلف آیت‌الله خامنه‌ای مورد تأکید قرار گرفته است. مدیران سطوح مختلف نظام جمهوری اسلامی باید ضمن توجه به اخلاقیات با رعایت تقوا مسئولیت‌ها و وظایف خود را به‌خوبی انجام داده و در مسیر صحیح گام بردارند. آیت‌الله خامنه‌ای در بیانات خود رعایت تقوا را عامل اصلاح و هدایت دانسته و در این مورد در دیدار با نمایندگان مجلس چنین فرمودند: «اگر ما و شما در جهت‌گیری کلی کارهایی که در زندگی انجام می‌دهیم - و از جمله، کارهای دوران مسئولیت - خط رعایت تقوا و احساس وظیفه و مسئولیت را پیش بگیریم، خدای متعال هم توفیقات خودش را ارزانی خواهد داشت. اگر ما در خط تقوا، رعایت امر و نهی الهی و مواظبت از رفتار خود حرکت کنیم، بدون شک خدای متعال ما را هدایت و کمبودهای کار ما را جبران خواهد کرد؛ و اگر در جاهایی نادانسته خطا و اشتباهی از ما سر بزند، آن‌ها را مورد مغفرت قرار خواهد داد و آبروی ما را حفظ خواهد کرد؛ بنابراین تقوا ملاک است؛ یعنی غیر از ملاک ارزشی که چه کسی پیش خدا بالاتر است - و آن تقواست - برای خود ما هم که بفهمیم چه کار بکنیم، چه کار نکنیم؛ کدام کار خوب است، کدام کار منتج است و کدام کار نیست؛ معیار، تقواست. اگر تقوا را رعایت کردیم، حرف و عمل ما هم با هدایت و کمک الهی در مسیر درست قرار خواهد گرفت. پس، اول و آخر همه‌ی حرف‌های ما تقواست» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۸۴/۰۳/۰۸).

علاوه بر رعایت تقوا توجه به تعهد و انگیزش‌های رفتاری از جمله اصول و مبانی مدیریت تراز انقلاب اسلامی است که در منویات و سخنان آیت‌الله خامنه‌ای جایگاه خاصی دارد و در مناسبت‌های مختلف از آن یاد شده است. به‌عنوان نمونه ایشان تحرک، تعهد و داشتن انگیزه را امر مهمی در میان مدیران دانسته است و در سخنرانی روز نوروز سال ۹۶ در حرم مطهر رضوی به این امر اشاره داشته و فرمودند: «ما هر جا یک مدیریت انقلابی فعالِ پرتحرک داشتیم، کار پیش رفته است... باید مدیرانمان ان‌شاءالله پُرانگیزه‌تر باشند، کارآمدتر باشند، تلاش بیشتری را انجام بدهند و به حول و قوه‌ی الهی همین‌جور هم خواهد شد. من به‌طور قاطع عرض می‌کنم که اگر مدیریت در بخش‌های مختلف کشور، متدین باشد، انقلابی باشد و کارآمد باشد،

همه‌ی مشکلات کشور حل خواهد شد؛ ما مشکل غیرقابل حلی در کشور نداریم.» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۶/۰۱/۰۱).

از دیگر نکات مورد تأکید آیت‌الله خامنه‌ای در مدیریت تراز انقلاب توجه به مردم‌داری و دلسوزی مدیران است که عمده‌تاً مردم با مدیران سروکار دارند تا مسئولان رده بالای نظام و لذا برخورد و عمل مدیران نشان‌دهنده کارگزاران سطوح بالاتر نظام است و بر همین اساس باید مدیران و مسئولان رده‌های پائین با مردم مهربان و دلسوز باشند. «مردم فلان شهر یا فلان روستای دورافتاده‌ی کشور، نظام را در چهره‌ی همان بخشدار یا رئیس پاسگاه نیروی انتظامی یا آن مسئول مربوطه مشاهده می‌کنند. برای آنان، رئیس‌جمهور و وزیر و رئیس و معاون و همه، همین است که با او مواجه است. اگر او سالم باشد، امین باشد، مردم‌دار و دلسوز باشد، نشان این است که کل تشکیلات دولت این‌گونه است؛ و اگر خدای ناکرده، قدم را کج بردارد، او مقایسه می‌کند و نمی‌شود جلو مقایسه‌اش را گرفت» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۷۲/۵/۱۲).

جدول ۲- مفهوم اخلاق محوری؛ کدها و مقولات

ردیف	متن سخنرانی یا نوشته	کد	مقوله	مفهوم
۱	۱۳۹۲/۱۰/۲۳ دیدار شهردار و اعضای شورای شهر تهران	داشتن نیت الهی	تقوا داشتن	اخلاق محوری
۲	۱۳۸۱/۰۶/۰۴ دیدار اعضای دولت تنفیذ حکم ریاست جمهوری ۱۳۷۲/۰۵/۱۲	صداقت و رعایت عدل و انصاف و پرهیز از امور نامشروع و غیراخلاقی		
۳	۱۳۸۵/۸/۱۵ شرح حدیث درباره پرهیز از جدل بیهوده، عیب‌جویی و طعنه‌زنی	اخلاق حسنه فردی و اجتماعی		
۴	۱۳۹۳/۰۲/۱۰ دیدار کارگران صنعتی مپنا اجتماع زائران رضوی ۱۳۹۶/۰۱/۰۱	تعهد، تحرک، انگیزه، پیگیری، اولویت‌سنجی، اعتمادبه‌نفس	انگیزش و تعهد	
۵	۱۳۷۲/۰۵/۱۲ تنفیذ ریاست جمهوری	نداشتن ناامیدی، ضعف و سستی، جلوگیری از فساد		

ردیف	متن سخنرانی یا نوشته	کد	مقوله	مفهوم
	اجتماع زائران رضوی ۱۳۹۶/۰۱/۰۱			
۶	۱۳۸۳/۰۱/۲۶ دیدار افشار مختلف مردم	پاسخگویی	مردم‌داری و دلسوزی	
۷	۱۳۷۲/۰۵/۱۲ تنفیذ ریاست جمهوری	توجه به محرومان و ضعیفان		

۳-۶- قانون‌مداری

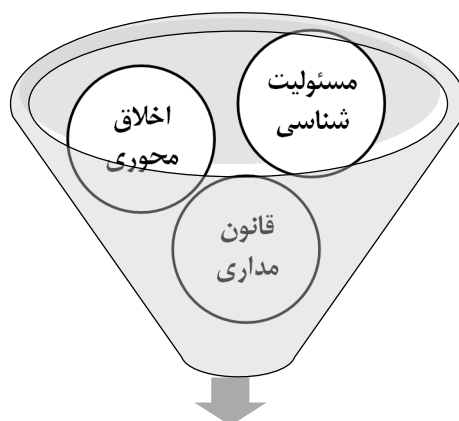
اصل و مبنای مهم دیگر در مدیریت تراز انقلاب اسلامی، دقت و توجه به قوانین و قانون‌مداری است که آیت‌الله خامنه‌ای در دفعات و سخنان متعدد به این امر چه برای مدیران و مسئولان و چه سایر افراد اشاره داشته‌اند. بدون شک رعایت قانون و احترام به قوانین و انجام وظایف و مسئولیت‌ها بر اساس قوانین یکی از اصول و مبنای مهم در مدیریت تراز انقلاب است. مسئولان و مدیران باید توجه داشته باشند که قانون به دنبال حل مشکل مردم است، نه زیاد نمودن مشکلات آنان و امر مهم در اجرای قوانین توجه به مسائل داخلی و رفع مشکلات قشر ضعیف و طبقه پایین جامعه است. چنانکه آیت‌الله خامنه‌ای در سخنرانی خود در دیدار کارکنان مجلس شورای اسلامی فرمودند: «قانون باید در پی حل مشکلات مردم باشد؛ اولویت‌های داخلی را باید رعایت کند؛ در درجه‌ی اول درصدد رفع مشکل مردم ضعیف و طبقات ضعیف باشد. در کشور طبقاتی هستند که ضعیف‌اند یا متوسط‌اند یا زیر حد متوسط‌اند؛ قانون بیشتر باید متوجه رفع مشکل این‌ها باشد. البته قانون برای همه است و خیرِ همه‌ی طبقات کشور را می‌خواهد -فرقی نمی‌کند- اما این در اولویت است، چون مسئله‌ی طبقات ضعیف، مشکلات فعلی زندگی است؛ [قانون] درصدد برطرف کردن این مشکلات باشد. عمده این است که قانون نباید آلت دست صاحبان زر و زور باشد؛ این مهم است؛ آلت دست آن‌ها نباشد. حالا یک‌وقت یک قانونی شما وضع می‌کنید که اگر فرض بفرمایید کسی نردبان گذاشت به دیوار خانه‌ی کسی و بالا رفت، قانونش این است که این‌جور مجازات بشود؛ فرقی نمی‌کند که نردبان را به خانه‌ی چه کسی بگذارد؛ فقیر باشد، غنی باشد، بالاشهری باشد، پایین‌شهری باشد، تفاوتی نمی‌کند، همه از این قانون سود می‌برند. قانون برای همه است منتها یکجا

یک اولویت‌هایی وجود دارد؛ نباید اجازه داد قانون در اختیار کسانی قرار بگیرد که از زَر و زور استفاده می‌کنند» (خامنه‌ای، بیانات: ۱۳۹۷/۰۳/۳۰).

جدول ۳- مفهوم قانون‌مداری؛ کدها و مقولات

مفهوم	مقوله	کد	متن سخنرانی یا نوشته	ردیف
قانون‌مداری	اولویت قوانین	توجه به قشر ضعیف	۱۳۹۷/۰۳/۳۰ دیدار با نمایندگان و اعضای مجلس شورای اسلامی	۱
		تبیین قوانین	۱۳۹۲/۱۲/۳۰ جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی	۲
	معیار بودن قوانین	فصل‌الخطاب بودن قانون برای همه	۱۳۹۱/۳/۷ پیام آغاز به کار نهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ۱۳۹۲/۲/۲۵ دیدار اقشار مختلف مردم	۳
		ملاک و معیار بودن قانون	۱۳۸۸/۰۹/۲۲ دیدار با جمعی از طلاب و روحانیون	۴
	حاکمیت قانون و تصمیم کارشناسانه	الزام‌آور بودن قانون	۱۳۸۸/۰۴/۰۳ دیدار نمایندگان مجلس	۵
		همراهی قانون و اقدام کارشناسانه	۱۳۹۲/۰۶/۰۶ دیدار رئیس‌جمهور و اعضای دولت	۶

بر اساس دیدگاه و نظریات آیت‌الله خامنه‌ای، مدیریت تراز انقلاب اسلامی ایران بدون توجه به تعالیم و دستورات اسلامی محقق نمی‌شود و درواقع به نظر می‌رسد که مدیریت اسلامی بر اساس ارزش‌های دینی موجب رشد و تعالی انسان و جامعه را فراهم می‌سازد (فخرایی و همکاران، ۱۴۰۰: ۲۷۱) و بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، مدیریت تراز انقلاب اسلامی دارای مبانی و اصول مهمی چون مسئولیت‌شناسی، اخلاق محوری و قانون‌مداری است که در شکل زیر نشان داده شده است.

مدیریت تراز انقلاب اسلامی

نتیجه‌گیری

مدیریت از جمله موضوعات مهم فرهنگی- اجتماعی و سیاسی در جامعه است که پیرامون آن نکات و مباحث مختلفی بیان شده و این امر از نگاه آیت‌الله خامنه‌ای نیز پنهان نمانده و ایشان در زمان‌ها و مکان‌های مختلف به جنبه‌های متعدد از این موضوع اشاره داشته و نکاتی را در این زمینه بیان فرموده‌اند. بدون شک آگاهی و شناخت اندیشه‌های ایشان به‌عنوان چراغ راهی در موضوعات و مسائل مختلف و در این رابطه مدیریت تراز انقلاب اسلامی است. به همین دلیل پژوهش حاضر با هدف بررسی و شناخت مبانی و اصول مدیریت تراز انقلاب اسلامی بر اساس اندیشه‌ها و سخنان ایشان انجام شد. این موضوع از آنجا اهمیت دارد که مسئله مدیریت در جامعه اسلامی یک امر مهم سیاسی و اجتماعی با نگاه اسلامی است که می‌تواند سرنوشت جامعه را تغییر دهد و از یک طرف شناخت مبانی و اصول آن بر اساس سخنان و نکات آیت‌الله خامنه‌ای می‌تواند بسیاری از ابهامات و خلأهای موجود در این زمینه را روشن سازد و در بین مدیران جامعه اسلامی مورد استناد و استفاده قرار گیرد.

مدیریت اسلامی تراز به الگوی مدیریتی اطلاق می‌شود که از آموزه‌های دین اسلام سرچشمه می‌گیرد و هدف آن شکوفایی انقلاب و دستیابی به آرمان‌های آن است. این نوع مدیریت نقشی محوری در جامعه دارد، زیرا مدیران، به‌عنوان رهبران

بخش‌های مختلف، مسئول هدایت جامعه به سوی رشد و تعالی هستند. آنچه مهم است توجه به این نکته است که مسئولیت مدیران در جامعه اسلامی امری دشوار بوده و برای موفقیت در آن، نیازمند شناخت مبانی و اصول هستند که این اصول و مبانی در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای به بالاترین مدیر جامعه و اندیشمند بزرگ جهان اسلام مشخص و بیان شده است. بر همین اساس تحلیل اطلاعات پژوهش نشان داد که مهم‌ترین مبانی و اصول مدیریت تراز انقلاب اسلامی در اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای شامل سه مبنا و اصل کلی «مسئولیت‌شناسی، اخلاق محوری و قانون‌مداری» است که این اصول همراه با ۱۰ مقوله فرعی و ۲۱ کد شناسایی شدند. همان‌طور که مشخص است و نتایج نشان می‌دهد از مبانی و اصول مهم در مدیریت تراز انقلاب اسلامی توجه به مسئولیت‌شناسی مدیران است و اینکه مدیران باید قبل از شروع کارهای خود، با مسئولیت‌ها و وظایف خود آشنا باشند. علاوه بر شناخت وظایف خود بتوانند در امور مختلف حرکت جهادی داشته و با دانایی و هوشیاری کامل، موضوعات را رصد کرده و تصمیمات خود را اتخاذ کنند. همچنین ملزوم به پاسخ در مقابل عملکرد خود در برابر مردم باشد.

از دیگر نتایج پژوهش که به‌عنوان مبنا و اصل مهم در مدیریت تراز انقلاب اسلامی باید از آن یاد شود، موضوع اخلاق محوری مدیران است که نشان‌دهنده تقوا داشتن، توجه به تعهدها و انگیزش همراه با مردم‌داری و دلسوزی است. بدون تردید رعایت تقوا در بین مدیران از مهم‌ترین اصول و مبانی است که اگر رعایت نشود هیچ‌گاه نمی‌توان ادعای مدیریت تراز اسلامی نمود و همچنین تعهد به مسئولیت و داشتن انگیزه کافی که خود نشان از اخلاق است باید همیشه مورد توجه مدیران تراز انقلاب باشد. از طرفی مردم‌داری و دلسوزی یک اصل مهم اساسی در اخلاق مدیران است که اگر مورد توجه قرار نگیرد، چیزی جز تباهی و سقوط را به همراه نخواهد داشت. نتایج پژوهش‌های قبلی نیز مؤید این مطلب است که ساده زیستی و شایستگی اخلاقی از ویژگی‌های مهم اخلاقی مدیران انقلاب است.

مبنا و اصل اساسی دیگر در مدیریت تراز انقلاب اسلامی، قانون‌مداری مدیران است که به‌عنوان شاخص و تراز مهم مطرح است و قانون فصل‌الخطاب همه تصمیمات است. البته باید به این نکته توجه نمود اولویت قانون، معیار بودن قانون و مراقبت از

آن به عنوان مقوله‌های این اصل شناسایی شده‌اند که مدیران تراز انقلاب باید به آن‌ها توجه کافی داشته باشند.

در تبیین یافته‌های پژوهش باید گفت که مدیریت در هر جامعه یک مسئولیت بزرگ و یک امر مهم است که نیازمند توجه بیشتر بوده و اگر مدیران جامعه اسلامی بتوانند بر اساس اصول و مبانی نامبرده که برگرفته از اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای است، رفتار کنند می‌توان تحقق اهداف و آرمان‌های بلند نظام اسلامی را انتظار داشت.

بر این اساس پیشنهادات زیر ارائه می‌شود:

- برگزاری دوره‌های شناخت اصول و مبانی مدیریت تراز انقلاب برای مدیران، قبل از تصدی و مسئولیت‌پذیری در انقلاب اسلامی.
- ارزیابی عملکرد مدیران فعلی بر اساس مبانی و اصول نامبرده با ارائه گزارشات مستند از اقدامات و نتایج تصمیم‌گیری‌ها.
- تعریف و مشخص‌سازی آستانه صلاحیت و عدم صلاحیت با نظام نمره دهی.
- ارائه شیوه‌های تقویت اخلاق و مسئولیت‌پذیری در بین مدیران رده‌های مختلف نظام اسلامی مانند برگزاری کارگاه اجباری فقه مدیریت با تمرکز بر احکام شرعی مربوط به اموال عمومی و بیت‌المال جهت دوری از سوءاستفاده از قدرت.
- فعال‌سازی کمیته‌های سلامت اداری و مبارزه با فساد با ارزیابی و نظارت مستمر و دقیق و ارائه گزارشات

فهرست منابع

- اختری، عباسعلی. (۱۳۹۳). مدیریت علمی و مکتبی از دیدگاه اسلام، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی.
- اقتداری، علی‌محمد. (۱۳۹۲). سازمان و مدیریت نظام و رفتار سازمانی، چاپ ۴۱، تهران: مولوی.
- امیدی، علی و یوسف‌وند، سعید. (۱۴۰۱). ارائه الگوی مدیریتی انقلابی در تراز جامعه اسلامی از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی). مطالعات راهبردی بسیج، ۲۵(۹۵)، ۷۴-۹۹.
- امیری، علی‌نقی. (۱۴۰۰). مدیریت اسلامی با الهام از رویکرد علم دینی علامه جوادی آملی. مجله علمی مدیریت فرهنگ سازمانی، ۱۹ (۲)، ۲۰۱-۲۲۶.
- جعفری اسکندری، میثم، علی احمدی، علیرضا، خالقی، غلامحسین و حیدری، مهدی. (۱۳۸۹). ارزیابی فضای کسب‌وکار صنعتی ایران در حمایت از بخش خصوصی با رویکرد کارت امتیازی متوازن. نشریه بین‌المللی مهندسی صنایع و مدیریت تولید (فارسی) (نشریه بین‌المللی علوم مهندسی)، ۲۱(۲)، ۳۷-۵۲.
- حیدریان، سید محمد رضا؛ صالحی، محمد و خطیرپاشا، کیومرث. (۱۴۰۲). ارائه مدل شایستگی‌های رفتاری مدیران در تراز انقلاب اسلامی مبتنی بر دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، مطالعات راهبردی بسیج، ۲۵ (۹۵): ۷۵-۱۰۰.
- خامنه‌ای، سید علی. (۱۳۶۸-۱۴۰۴). بیانات از سال‌های ۱۳۶۸ الی ۱۴۰۴.
- خلیلی، ابراهیم؛ باقری هشی، مهدی؛ ساوه درودی، مصطفی و علیزاده، حشمت. (۱۴۰۱). مسئولیت‌پذیری در تراز انقلاب اسلامی مبتنی بر اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی). مطالعات دفاعی استراتژیک، ۲۰ (۸۷): ۲۱۱-۲۴۴.
- دری، بهروز، حسینی، سید محمود، قره‌چه، منیژه و بهرامی‌نسب، مریم. (۱۳۹۴). طراحی و تبیین مدل شایستگی‌های راهبردی مدیران ارشد. فصلنامه مطالعات مدیریت راهبردی، ۶(۲۳): ۱۹-۴۱.
- رحمانی، مریم. (۱۳۸۷). مجموعه مقالات دومین همایش مدیریت جهادی، تهران: وزارت جهاد کشاورزی، دفتر نماینده ولی‌فقیه.
- ربیوحی عزیزی، مریم و مهدوی، مژگان. (۱۳۸۰). مدیریت اسلامی از نظر تا عمل، مجموعه مقالات اولین همایش مدیریت اسلامی، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی.

- زارعی، طیبه و عباسی دره بیدی، احمد. (۱۴۰۳). مبانی و الزامات حکومت‌داری و رهبری مبتنی بر اندیشه‌های قرآنی آیت‌الله خامنه‌ای، مطالعات راهبردی بسیج، ۲۷ (۱۰۳): ۱۸۰-۲۰۰.
- سازمان امور اداری و استخدامی. (۱۳۶۵). تعریف مدیریت اسلامی. سازمان امور اداری و استخدامی.
- غیور نجف‌آبادی، امین، چهاردولی، عباس و زهدی نسب، یعقوب. (۱۴۰۰). الگوی راهبردی فرماندهی و مدیریت تراز انقلاب اسلامی در نیروهای مسلح مبتنی بر اندیشه امامین انقلاب اسلامی. دانش راهبردی، ۱۱ (۴۵): ۶۹-۱۰۰.
- فخرایی، میلاد، احمدی، کیومرث و احمدی، علی‌اکبر. (۱۴۰۰). الگویی جهت تبیین و بسط مفهومی مدیریت تراز انقلاب از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی). اندیشه مدیریت راهبردی، ۱۵ (۱): ۲۴۷-۲۸۲.
- فخرایی، میلاد، احمدی، کیومرث، احمدی، علی‌اکبر و زندی، فرزاد. (۱۳۹۸). عوامل موجد مدیریت انقلابی در سازمان از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی). پژوهشنامه انقلاب اسلامی، ۹ (۳۱): ۲۱-۴۶.
- محمدظاهری، محمد. (۱۳۹۹). ارائه الگوی مدیریتی در تراز انقلاب برای مدیران عالی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر سبک مدیریتی شهید سپهبد قاسم سلیمانی. مدیریت اسلامی، ۲۸ (۱): ۲۱-۴۶.
- نجفی، رضا. (۱۴۰۰). بررسی مسأله انتخاب مدیران عدالت‌جو در تراز انقلاب اسلامی (مبتنی بر تطبیق دیدگاه امامین انقلاب با آموزه‌های نهج‌البلاغه). فصلنامه علمی مطالعات انقلاب اسلامی، ۱۸ (۶۷): ۱۸۱-۲۰۴.
- Armstrong, Michael (2008). Strategic Human Resource Management: A Guide to Action. London: Kogan page, 4th Ed.